

SENTÈNCIA 22-94 DE 30 DE DESEMBRE DE 1994

Estafa.- Delicte contra l'economia.- Error en l'apreciació de la prova.- Indeguda aplicació d'una norma penal substantiva.- Despeses processals.

Ponent: M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELO

ANTECEDENTS

1. RESULTANT: que en la causa de referència el M.I. Tribunal de Corts va dictar sentència el dia 20 d'abril de 1994, del qual dimana el referenciat rotlle. El Tribunal de Corts celebrat prèviament el judici oral va dictar sentència amb la coneguda part dispositiva: FALLEM: "que hem de condemnar i condemnem GUY P.L. com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delicte major contra l'economia i un altre delicte major d'estafa, en concurs de normes, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal a la pena d'UN ANY DE PRESÓ FERMA, i al pagament de les despeses processals causades." Condemnant-lo a més al pagament de les indemnitzacions establertes en favor dels perjudicats, amb abonament dels interessos legals i aplicació dels beneficis de l'indult atorgat el 14 de març de 1994.

2. RESULTANT: que contra la sentència abans esmentada es va alçar el present recurs de suplicació interposat pel processat Guy P. L., fonamentant-lo en dos motius: 1) error en l'apreciació de la prova i 2) indeguda aplicació d'una norma penal substantiva. Va argumentar el recurrent que els fets, apreciats correctament segons la prova practicada, no eren constitutius ni d'un delicte contra l'economia ni d'un delicte d'estafa, ja que no s'ha demostrat que l'inventari exhibit pel Sr. P. per persuadir els perjudicats que li lliuressin les quantitats que els demanava en concepte de préstecs per constituir la nova companyia no era un inventari inexacte, que no correspongués a la realitat del negoci, i l'exhibició del referit inventari no pot ser considerada com un acte destinat a amagar la mala situació de la empresa, no existint l'engany antecedent o simultani i suficient per provocar la defraudació patrimonial, com tampoc no ho és la previsió de beneficis que consten als estatuts de la projectada societat, redactats simultàniament en francès i en català. Sol·licità que es dictés sentència revocatòria d'absolució de l'acusat i subsidiàriament (mitjançant altre sí) que es tingués en compte que el processat no tenia antecedents penals i en aplicació del que disposa l'article 241 del Codi de

procediment penal se'l condemnés a una pena de privació de llibertat condicional en la seva totalitat.

3. RESULTANT: Que el recurs de l'acusat va ser impugnat per la defensa dels perjudicats, Srs. P., A., B., M. i G., oposant que el Tribunal havia valorat degudament la prova, que els fets, havent quedat demostrats per les pròpies manifestacions de l'acusat, que constava com aquest havia entregat documents de contingut fals per captar les voluntats dels perjudicats, no corresponent l'inventari a la realitat del negoci, i destinant finalment l'acusat les quantitats rebudes no a constituir la companyia per explotar el negoci sinó a adquirir automòbils americans, no tornant el diner rebut.

4. RESULTANT: Que assenyalat dia per a la celebració de la vista del present recurs, en ella informaren recurrent i recorreguts en recolzament dels seus diferents punts de vista, reproduint els arguments ja exposats en els seus escrits, així com el Magfc. Ministeri Fiscal que, per les raons exposades, va elevar també a definitiu el seu escrit i va sol·licitar la confirmació de la sentència dictada, restant el recurs vist per sentència d'aquest Tribunal Superior.

FONAMENTS DE DRET

1. CONSIDERANT: que el recurrent planteja la inexistència dels dos delictes pels quals ha estat condemnat el processat Guy P.L. (delicte contra l'economia, de l'article 132 i delicte d'estafa, de l'article 248 del Codi penal), que la sentència va considerar en concurs de normes penals. I per resoldre sobre les qüestions plantejades pel recurrent cal partir de les dades que la sentència estableix com "fets provats", en els quals consta que el processat, aprofitant-se de l'amistat que tenia amb el Sr. Robert L., li va sol·licitar un préstec de 50.000 francs francesos per convertir en una societat anònima el seu negoci "L'As d'Or", sol·licitant també del seu esmentat amic L. que li cerqués altres persones que poguessin prestar-li més diners, a tots els quals prometia un interès anual del 15%, alhora que els entregava un inventari del seu negoci (que aleshores el dia 30-4-1986 tenia un valor de 24.299.028 PTA) entregant-los també els estatuts de la futura companyia redactats en català i francès, fent constar (a la còpia redactada en francès) que les previsions de beneficis nets anuals eren de 300.000, francs francesos. I d'aquesta manera -diu la sentència- el processat va aconseguir que les diverses persones que sindiquen com a perjudicats, li entreguessin en préstec cada una d'elles 50.000 francs francesos, que el processat va fer seus, sense invertir les quantitats rebudes a constituir la promesa societat anònima, destinant-los al

contrari, a adquirir una partida d'automòbils als Estats Units de Nord-Amèrica per revendre'ls a Andorra (operació que tampoc no es va realitzar), resultant finalment que la transformació del negoci en societat anònima no la va realitzar el processat el qual al març de 1988 va tancar el negoci i traspassà el local, tornant mercaderies per valor de 6.000.000 de PTA que no eren de la seva propietat sinó que les tenia només en qualitat de dipòsit. Ni abans de ser incoada la causa ni durant la seva substanciació el processat va tornar les quantitats rebudes.

2. CONSIDERANT: que respecte a la prova dels fets la sentència es fonamenta en els documents (especialment els que consten als folis 6 a 19 del sumari) que acrediten les entregues de diners realitzades al processat en concepte de préstecs i en les seves pròpies manifestacions en les que va reconèixer que "l'estoc" de mercaderies no era de la seva propietat sinó que les tenia només en dipòsit. La sentència amb una motivació que s'ha de considerar molt completa, raona i argumenta la concurrència dels requisits constitutius dels dos delictes pels quals condemna el processat, resultant també encertat el criteri seguit per establir la responsabilitat civil, consistent en la restitució de les quantitats rebudes, no amb els interessos pactats (per la il·licitut de les operacions realitzades) sinó amb els interessos legals meritats. I tan correcta fonamentació de la sentència condueix a la necessitat de la seva confirmació en no observar-se insuficiència de prova ni error provatori o d'interpretació dels resultats de la prova al·legat al recurs.

3. CONSIDERANT: que la sentència ha d'ésser també confirmada respecte a l'element de l'engany causal del perjudici patrimonial patit pels perjudicats. És clar que el processat va saber crear un artifici comptable i de previsibles rendiments econòmics amb el qual no només va aparentar que el seu negoci tenia una sanitat i una solvència patrimonial que en realitat no tenia sinó que aquesta aparença enganyosa va ésser utilitzada per aconseguir els préstecs que els perjudicats li varen oferir. I que de no mitjançar aquesta aparença enganyosa no ho haurien fet, defraudant-los també posteriorment respecte als diners rebuts que no van ésser destinats pel processat als fins als quals es va comprometre sinó que els va distreure en el seu propi benefici i per a fins aliens als previstos en interès dels mateixos perjudicats. Concorre per tant aquest requisit de l'engany antecedent, suficient i causal del desplaçament patrimonial produït en benefici del processat i en perjudici dels prestamistes. El que potser es podria haver debatut és si uns mateixos i únics fets (les successives captacions de diners prestats mitjançant l'enganyosa aparença descrita en la sentència), que podien haver estat jutjats com un delicte continuat (art. 56 del Codi penal) poden constituir a la vegada un

delicte contra l'economia (tipificat a l'art. 132 del Codi penal "El qui amagant maliciosament la mala situació d'una empresa mercantil, indueix un tercer a fer-hi inversions a concedir crèdits i els obtingui") i el delicte d'estafa (previst a l'art. 248 del Codi penal "el qui mitjançant engany suficient i ànim de lucre, causa un perjudici patrimonial a una altra persona") atès que els béns jurídicament protegits són els mateixos i és també única l'acció delictiva. Però de tal qüestió no és procedent ocupar-se'n perquè no ha estat plantejada en el recurs. I en tot cas, pel que fa a la punició, no tindria rellevància pràctica atès que els dos delictes estan castigats amb la mateixa pena de presó de "fins a cinc anys" i el Tribunal de Corts ha donat puntual aplicació a la norma específica de l'art. 55 del Codi penal que disposa que quan un fet pugui constituir diverses infraccions penals s'aplicarà només la pena corresponent al delicte més greu, pel que s'ha de considerar correcta la imposició de la pena realitzada pel Tribunal, limitada a un any de presó.

4. CONSIDERANT: que la petició subsidiària realitzada en defensa del processat tampoc no pot ser acollida atesa la transcendència dels fets, del perjudici causat a moltes persones afectades, que la sentència imposa la pena prevista en un grau mínim, i com si es castigues per un sol delicte, i finalment perquè la sentència fa constar també l'aplicació dels beneficis de l'indult de 1994 en atenció a la data en què es van cometre els fets. Totes elles raons que porten a desestimar el recurs i a confirmar íntegrament la sentència impugnada.

5. CONSIDERANT: que desestimant íntegrament el recurs és procedent declarar les despeses processals corresponents a aquest tràmit a càrrec del recurrent.

Vistos el Codi penal, el Codi de procediment penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els usos i costums i d'altres fonts del dret al Principat, i per l'autoritat que, ens dóna la Constitució.

D E C I D I M

1. Desestimar els motius de suplicació en què es fonamenta el recurs interposat pel processat Sr. Guy P.L. en la causa de referència.

2. Confirmar íntegrament la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 20 d'abril de mil nou-cents noranta-quatre que va condemnar el processat a un any de presó ferma i al pagament de les despeses processals causades, així com al pagament de les quantitats establertes com a responsabilitat civil als perjudicats i

amb aplicació dels beneficis de l'indult respecte a la pena de presó.

3. Imposar al processat recurrent el pagament de les costes processals causades pel seu recurs.

Declarar la fermesa de la sentència recorreguda, acordant la devolució dels autes al Tribunal de Corts amb certificació de la present sentència, per al seu compliment i la seva execució del que s'ha resolt. Demanem l'avís de recepció.

Així, per aquesta nostra sentència, ho pronunciem, ho manem i firmem.